

že označení listiny jako směnka musí být pojata v souvislý obsah směnky a na jeho ustanovení, že označení »jako směnka« musí být vyjádřeno v jazyku, jímž se v této listině vyslovuje platební příkaz.

Ustanovení toto je důležité pokud jde o směnky jazykově smíšené, neboť mohl by vzniknouti spor o tom, co se myslí jazykem směnky. Zákon vychází z názoru, že jazykem směnky je rčení, jímž se vyslovuje platební příkaz.

Důležité jest ustanovení odstavce 2. téhož paragrafu, že jsou-li vymíněny také úroky, neb jiná vedlejší plnění, platí ustanovení takové za nenapsané. Zde nastává podstatná odchylka od rakouského práva, dle něhož slib úrokový nesmí být ve směnce obsažen, neboť činil směnku neplatnou (§ 7 směn. řádu doplněný min. nař. ze dne 2. listopadu 1858 č. 197 ř. z.), dle uherského zákona pokládá se slib vedlejších plnění za nedoložený.

Předpisem, že výhrada úroků neb jiných vedlejších plnění platí za nenapsanou, má být jen vyznačeno, že taková doložka jest směnečně neúčinnou, netvrdí se však, že takový slib úroků jest naprosto neplatný.

Dále pod č. 7 doplněno je ustanovení rak. řádu tím, že je-li vedle směnečníka uvedeno několik míst, pokládá se prvé z nich za místo platební.

V § 6 odst. 2. pojednává se o t. zv. blanko-směnkách. Ustanovení toto jasněji a přesněji kodifikuje vlastně jen to, co podle starého směnečného řádu v praxi a theorii se dovozovalo a sice u nás dle nařízení ministerstva spravedlnosti ze dne 6. X. 1853 č. 200 ř. z., jež se výslovně označuje jako vysvětlení k § 7 a 82 sm. ř.

§ 16 odst. 2. obsahuje ustanovení § 3 uvozovacího patentu starého sm. ř., o tom, kdy se mohou předkládati k akceptu směnky, znějící na trh a veletrh. Doba je upravena hledě k osmidennímu trvání veletrhů. V § 19 zákona nutno upozorniti na přesnou stylisací odstavce 2., který zní: Každé prohlášení na směnce, směnečníkem podepsané, platí za neobmezené přijetí, pokud z jeho obsahu zřejmě nevyplývá, že směnečník vůbec nechce směnku přijmouti, nebo že ji přijal jen s určitým obmezením. Tato stylisace vylučuje, aby podpis trasátův, učiněný při indosaci, byl pokládán za akcept. Podle dosavadního znění čl. 21. odst. 2. byl by takový podpis trasátův, učiněný za příležitosti indosace, vlastně akceptem.

Změnu obsahuje také § 27, který jedná o postihu zajišťovacím pro příjemcovu nejistotu a kde v odst. 2. výslovně se stanoví, že majitel směnky a každý indosant může žádati jistotu na svých předchůdcích, vydá-li jim protest, kdežto dřívější čl. 29. směn. řádu toto právo dával majiteli směnky a každému indosatáři. Zákon přiklonil se ke znění uherského zákona v úvaze, že znění rak. směn. řádu nezahrnovalo ten případ, když remitent převedl směnku rubopisem, takže není ani majitelem směnky, ani indosatářem a že by tudíž neměl práva postihu ke zjištění, stal-li by se příjemce nejistým, což jistě není v duchu zákona.

Rovněž nové ustanovení má 3. odstavce § 28 a sice: že chybí-li údaj roku při měsíci a dni, které jsou uvedeny jako čas dospělosti, platí tu rok vystavení směnky; je-li však udaný den v tomto roce již uplynulý, rok nejbližší příští.

Tuto domněnku obsahuje zákon uherský, a sice z toho důvodu, že mnohdy výstavce směnky zapomene při údaji dospělosti směnky připsati rok, ba neuvede ho ani pomocí zkratek, na př. »t. r.«

(Pokračování.)

Dr. Josef Janatka:

Poplatek darovací při převodech movitostí za účelem splnění povinnosti dotální.

V praxi vyskytují se často případy, že ku právnímu zástupci dostaví se snoubenci se svými rodiči a žádají o sepsání smlouvy, již nevěsta, případně její otec, zřizují ženichovi věno pro případ sňatku. Dotáže-li se notář nevěsty, jakým způsobem získala peněz na zřízení věna, nedají strany buď odpovědi vůbec, anebo nedají odpověď správnou, z obavy před poplatky. Ve spise se pak pouze osvědčí zřízení věna ženichovi a spis ohlásí se bernímu úřadu za účelem zpoplatnění. Berní úřad nespokojí se pak pravidelně předpisem škálového poplatku dle stupnice II. ze zřízení věna, nýbrž pravidelně výsledkem stran zjistí, že rodiče nevěsty poskytli jí potřebné hotovosti na zřízení věna, a vyměří z tohoto »darů« darovací poplatek a k tomu pravidelně ještě pokutu, ježto »darování«, listinou neosvědčené, nebylo hlášeno v zákonné lhůtě osmidenní k vyměření poplatku.

Nepřihlížíme-li ani k této pokutě, shledáme, že úhrnný poplatek, vyměřený z obou právních jednání, jest vyšší, než kdyby obě jednání právní, to jest zřízení věna ženichovi a zmíněné »darování« byla osvědčena v jediném spise notářském, neboť v tomto případě byl by vyměřen sice poplatek darovací, ale odpadlo by vyměření poplatku škálového podle stupnice II. ze zřízení věna ženichovi podle t. pol. 42 ve smyslu § 44, odst. 4 cís. nař. ze dne 15. září 1915 č. 278 ř. z.

Praxe berních úřadů, zpoplatňujících darovacím poplatkem plnění věcí movitých za účelem splnění povinnosti dotální, opírá se o ustanovení dodatku § 3. zákona ze dne 7. ledna 1920, č. 31 Sb. zák. a nař., dle niž při darování věcí movitých jest poplatnost nezávislá na sepsání listiny.

Základní ustanovení pro vyměření poplatku darovacího obsahuje císařské nařízení ze dne 15. září 1915, č. 278 ř. z., dle něhož podléhají poplatkům darovacím darování, to jest bezúplatná propůjčení nebo postoupení majetkových práv, a bezúplatná vzdání se práv majetkových, nikoli však plnění na základě povinnosti zákonem stanovené, zde však s výjimkou, uvedenou v § 31. téhož nařízení.

Dle tohoto § 31. má se nakládati stejně jako s dary s majetkovými převody mezi živými, jež směřují k tomu, aby přešly posloupanost dědickou, anebo, jež se jeví jako odbytné za budoucí dědické právo, nebo, jež nutno započítati dle § 788 a 790 obecného zák. obč. při dědění po dárci; tudíž obzvláště též poskytnutí věna neb výbavy, jakož i zřízení nebo věnování vojenské svatební kauce osobou, jež jest k tomu povinna dle občanských zákonů.

Dle zmíněného nařízení, ovšem z těchto právních jednání (darování a jednání, uvedených v § 31. odst. 1.), vyměřoval se poplatek darovací pouze tehdy, byla-li o nich sepsána listina (§ 30. odst. 2.).

Poplatkové úřady dle své praxe jsou toho názoru, že tato ustanovení změnena byla dodatky k § 3. zákona ze dne 7. ledna 1920, č. 31 sb. zák. a nař. všeobecně tak, že všechna tato právní jednání podléhají nyní darovacímu poplatku, a to také tehdy, když o nich listina sepsána nebyla.

Podle nálezu nejvyššího správního soudu ze dne 12. března 1924, č. 3590, a stejně také podle dalších nálezů

téhož ze dne 18. září 1925, č. 1612, a ze dne 20. listopadu 1925, č. 22132, není však tato praxe berních úřadů správná, pokud jde o jednání, uvedená v § 31. cis. nař. ze dne 15. září 1915, č. 278 ř. z.

Právní struktura darování dle §§ 938 a násl. obecného zák. obč., jest zcela jiná, nežli právní struktura jednání, jimiž činí rodiče či prarodiče zadost své povinnosti dotální, dle §§ 1220 a násl. obč. zák. K daru není nikdo nucen, splnění povinnosti dotální lze se však domáhati i soudně. Tím, že jednání uvedená v § 31. cit. nařízení zpoplatňují se jako dary, nebylo řečeno, že jsou to dary.

Dodatky k § 3. zákona ze dne 7. ledna 1920, č. 31, sb. z. a n. stanoví však nově pouze poplatnost darů bez listinného osvědčení. Podrobiti poplatkové povinnosti jednání, jež dosud poplatku nepodléhalo, lze však pouze zákonem, a není zde tedy možná ani analogie, ani extenzivní výklad zákonného ustanovení.

Proto nutno míti za to, že dle dnešního stavu zákonodárství, nepodléhá poplatku darovacímu poskytnutí věcí movitých za účelem splnění povinnosti dotální se strany osob k tomu dle zákona povinných (stejně platí zajisté i o výbavě dle § 1231 ob. zák. obč.) nebyla-li o tom sepsána listina.

Platí tedy o poplatcích, vyměřovaných u příležitosti zřízení věna v movitostech:

1. osvědčili-li se notářským spísem pouze zřízení věna ženichovi (§ 1217 a násl. ob. zák. obč.), podléhá toto právní jednání poplatku podle stupnice II. Poskytnutí věna nevěstě se strany osoby k tomu dle zákona povinné a ve spise neosvědčené však nepodléhá žádnému poplatku,

2. osvědčili-li se v notářském spise kromě zřízení věna ženichovi též poskytnutí jeho se strany rodičů neb osob majících povinnost dotální děčfí, vyměří se poplatek darovací, avšak odpadá poplatek dle stupnice II. ze zřízení věna,

3. sepsali-li se zvláštní listina o zřízení věna ženichovi a zvláštní listina o poskytnutí potřebných hotovostí za tím účelem nevěstě se strany osob. majících vůči ní povinnost dotální, nutno zaplatiti poplatky oba, jak darovací, tak škálový.

Dr. Ivan Kulawczyk:

Stav ex-lex v notářství na Podkarpatské Rusi.

Zákon č. 167/1920 a vládní nařízení č. 3/1921, jimiž byla provedena organizace notářské komory na Slovensku, — nezmiňují se vůbec o notářství na Podkarpatské Rusi. Podle všeho, Podkarpatská Rus, jako území autonomní, měla obdržeti samostatnou notářskou komoru. To se však doposud nestalo, a to snad z té prosté příčiny, že na Podkarpatské Rusi může býti zřízeno nejvýše 7—10 notářských míst, kdežto podle § 20. zák. čl. XXXV/1874 ku zřízení notářské komory jest zapotřebí, aby členy této bylo aspoň 15 notářů.

Stalo se tudíž, že Podkarpatská Rus nemá notářské komory, a poněvadž nebyl také vydán žádný zákon, který by karpatoruské veř. notářství nějak jinak upravoval, máme v našem státě území, jehož notáři nepodléhají žádné notářské komoře vzdor výslovnému ustanovení § 26. uh. not. ř., dle něhož každý notář musí býti členem některé notářské komory.

Tento abnormální stav může míti pro notářství dalekosáhlé právní následky. Především není zde nikdo, kdo by vedl dozor nad vykonáváním úřední činnosti a chováním se veř. notářů ve smyslu §§ 165.—171. uh. not. ř., dále nemůže býti proti veř. notáři zavedeno disciplinární řízení, neboť neexistuje disciplinární soud ve smyslu § 190. uh. not. ř. — konečně není nikdo, kdo by byl oprávněn vésti seznam notářů a notářských kandidátů a kdo by dělal návrhy ohledně zřizování nových notářských míst a jmenování veř. notářů.

Kdyby Podkarpatská Rus nebyla územím autonomním, dal by se tento stav snadno odstraniti tím způsobem, že by ministerstvo spravedlnosti ve smyslu § 27. uh. not. ř. podřídilo jednoduše karpatoruské notáře jedné ze sousedních notářských komor. Z ohledu však na autonomii tohoto území ministerstvo spravedlnosti nemůže tak učiniti, a nezbyvá nic jiného, než čekati vydání zvláštního zákona anebo nového všeobecného notářského řádu.

Kdo má do té doby spravovati notářské záležitosti, o tom nemáme žádného zákonného předpisu, neboť notářský řád nepředvídá takového případu, že by mohlo býti území bez notářské komory. Postupovati obdobně, jako při zrušení autonomní samosprávy, to jest jmenovati vládního komisaře, v notářství se nedá, neboť notářská komora, jako stavovská organizace, podle zákona existovati musí. Také ministerstvo spravedlnosti nemůže samo vykonávati agendu notářské komory, ježto přísluší mu pouze dozor nad notáři a notářskými komorami (§ 171. uh. not. ř.) a nikoliv samo vyřizování notářských záležitostí. Při tom mohly by vznikati jisté kolise, jako při jmenování veř. notářů anebo při zřizování nových veř. notářských míst, kde zákon vyžaduje návrhu notářské komory. Tu ministerstvo samo by dělalo návrh a samo o něm rozhodovalo.

Jest patrno, že podle platných zákonných předpisů není tu žádný orgán, který by mohl právem převzít na sebe vedení agendy notářské komory na Podkarpatské Rusi.

V době převratové, když na území Slovenska a Podkarpatské Rusi činily se základy československé státní organizace, — převzalo na sebe spravování veř. notářských záležitostí presidium soudní tabule v Košicích, a poněvadž potom nebyl vytvořen žádný jiný orgán, který by byl povolán vésti agendu veř. notářské komory, zmíněné presidium vede ji až dodnes a stalo se fakticky notářskou komorou pro Podkarpatskou Rus. Jest samozřejmé, že funkci tuto spravuje bez jakéhokoliv zákonného oprávnění, pouhým zákonem revoluce, a spravuje ji jenom proto, poněvadž není tu nikdo jiný, kdo by mohl vedení notářských záležitostí právem na sebe převzít.

Nezbývá tedy nic jiného, než smířiti se s tímto stavem, a pokud nebude vydán nový zákon, spravovati dále záležitosti karpatoruské notářské komory způsobem revolučním, jak tomu bylo doposud. Bylo by však záhodno, aby tento anormální stav již dlouho netrval, a poněvadž nedá se jinak odstraniti než vydáním zvláštního zákona, bude jak v zájmu státu tak veř. notářství, když tento zákon co nejdříve bude vydán.

Upraviteli karpatoruské veř. notářství zákonem dá se trojím způsobem: předně, že zákon podrží dosavadní stav, t. j. pověří presidium soudní tabule v Košicích k dalšímu vedení notářské agendy na Podkarpatské Rusi. Avšak takové rozřešení mohlo by býti pouze dočasné, neboť porušovalo by notářskou autonomii a uvá-